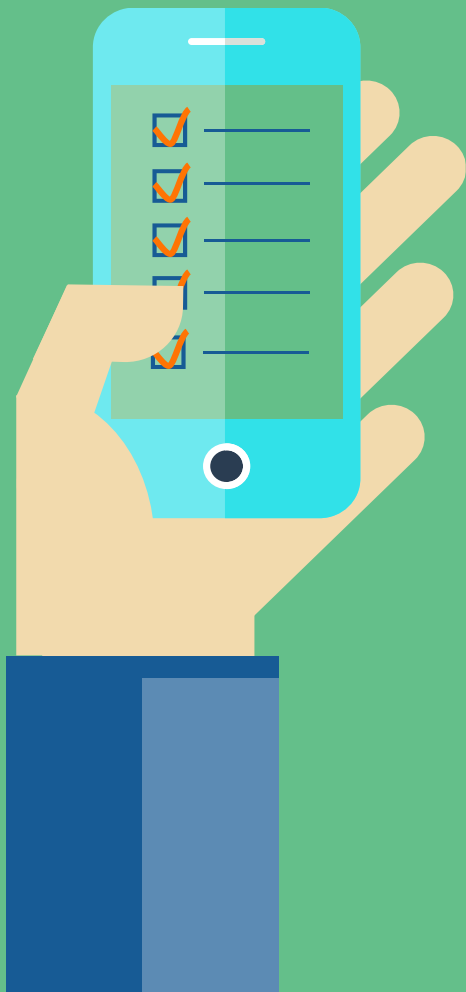

Hämeen viljelijätukikoulutukset: Ehdollisuus 2025

- Sosiaalinen ehdollisuus
- Muutokset viljelyehdoissa ja ehtojen kertausta

Esitys perustuu maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston pitämiin esityksiin.
Tarkista lopulliset tiedot ennen tukihakua.

Hannu Heinämaa
Hämeen ELY-keskus

9.4.2025

Sosiaalinen ehdollisuus 1.1.2025 alkaen

Sosiaalinen ehdollisuus

- Tavoitteena **sosiaalisesti** kestävä maatalous.
 - **CAP:issa** käyttöön uusi mekanismi joka ottaa huomioon sosiaalisen ulottuvuuden.
- Tavoitteet
 - Kehittää EU:n maataloustyöntekijöiden työoloja.
 - Parantaa maatalouden sosiaalista kestävyyttä parantamalla viljelijöiden tietoisuutta työntekijöiden oikeuksista ja siihen liittyvästä sääntelystä.
 - Yhteensovittaa yhteinen maatalouspolitiikka (CAP) yhteiskunnan odotusten kanssa.
 - Kohdentaa seuraamukset niihin tuenhakijoihin, jotka laiminlyövät tiettyjä työsopimuksia ja työturvallisuutta koskevaa lainsäädäntöä.
- **Ei uutta varsinaista substanssilainsäädäntöä viljelijöiden noudatettavaksi eikä uusia tarkastuksia.**
 - Ainoastaan vaikutus maataloustukiin, jos laiminlyöntejä havaitaan työsopimus- ja työturvallisuusasioissa.

Ehdollisuus vs. sosiaalinen ehdollisuus

- Kuten ehdollisuuskin, sosiaalinen ehdollisuus on EU:n pinta-ala- ja eläinperusteisten tukien saamisen edellytys ja koskee kaikkia viljelijöitä.
 - **Kaikki viljelijät eivät kuitenkaan ole työnantajia.**
- Seuraamusten arviointiperiaatteissa ja vähennysprosentteissa sovelletaan ehdollisuuden säännöksiä, arvioinnissa huomioidaan sen vakavuus, laajuus, jatkuvuus tai toistuvuus ja tahallisuus.

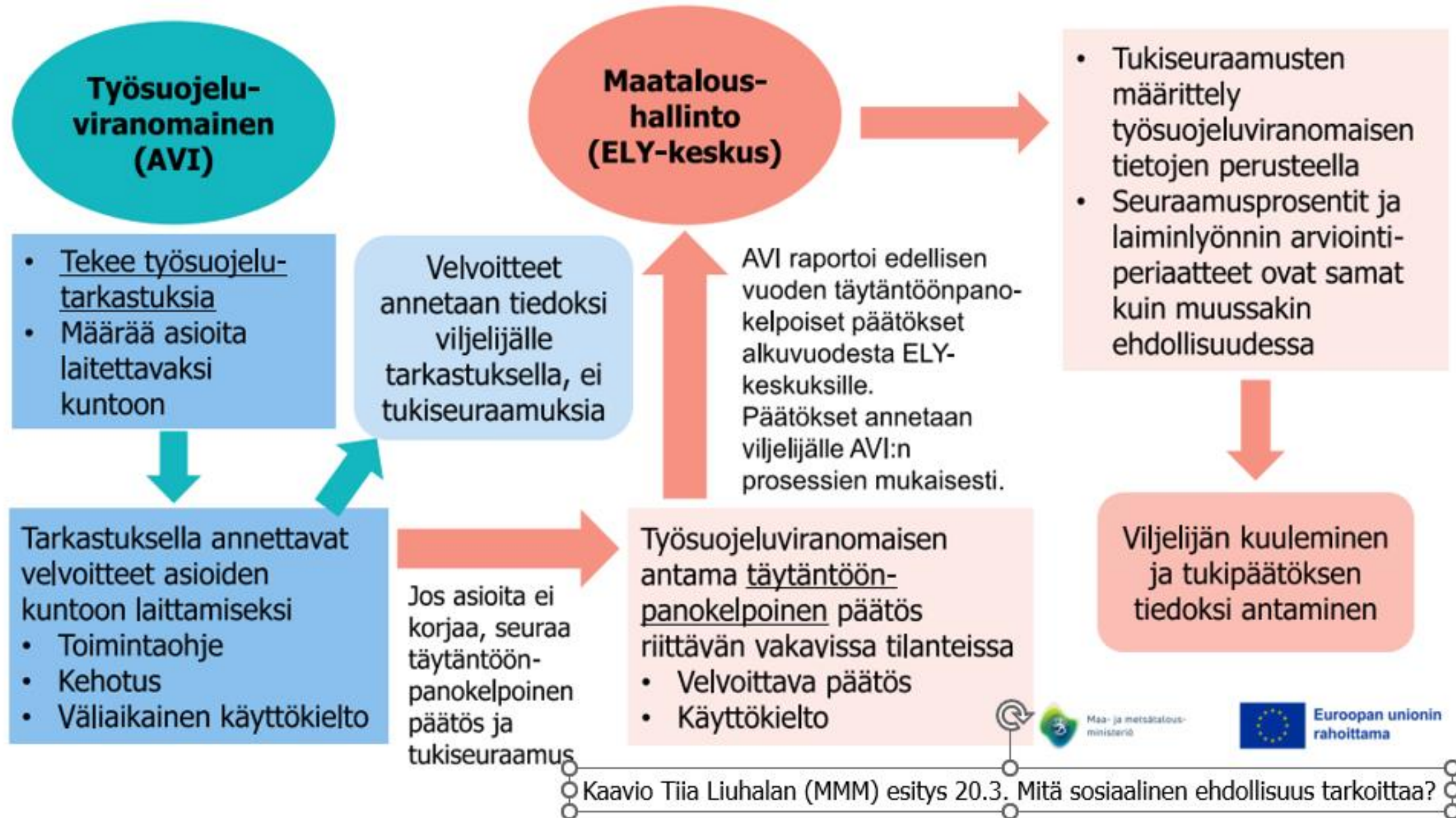
Sosiaalinen ehdollisuus on oma järjestelmänsä.

- Työsuojeluviranomainen (AVI) suorittaa työsuojelun valvonnat kuten tähänkin asti normaalien työsuojelutarkastustensa yhteydessä.
- Tähänkin asti (AVI) on tehnyt työsuojelun valvontakäyntejä myös maatiloille.
- Ehdollisuuden valvontaotos määräytyy eri tavalla kuin sosiaalisen ehdollisuuden valvonta.

Sosiaalinen ehdollisuus koskee kaikkia työnantajana toimivia viljelijöitä

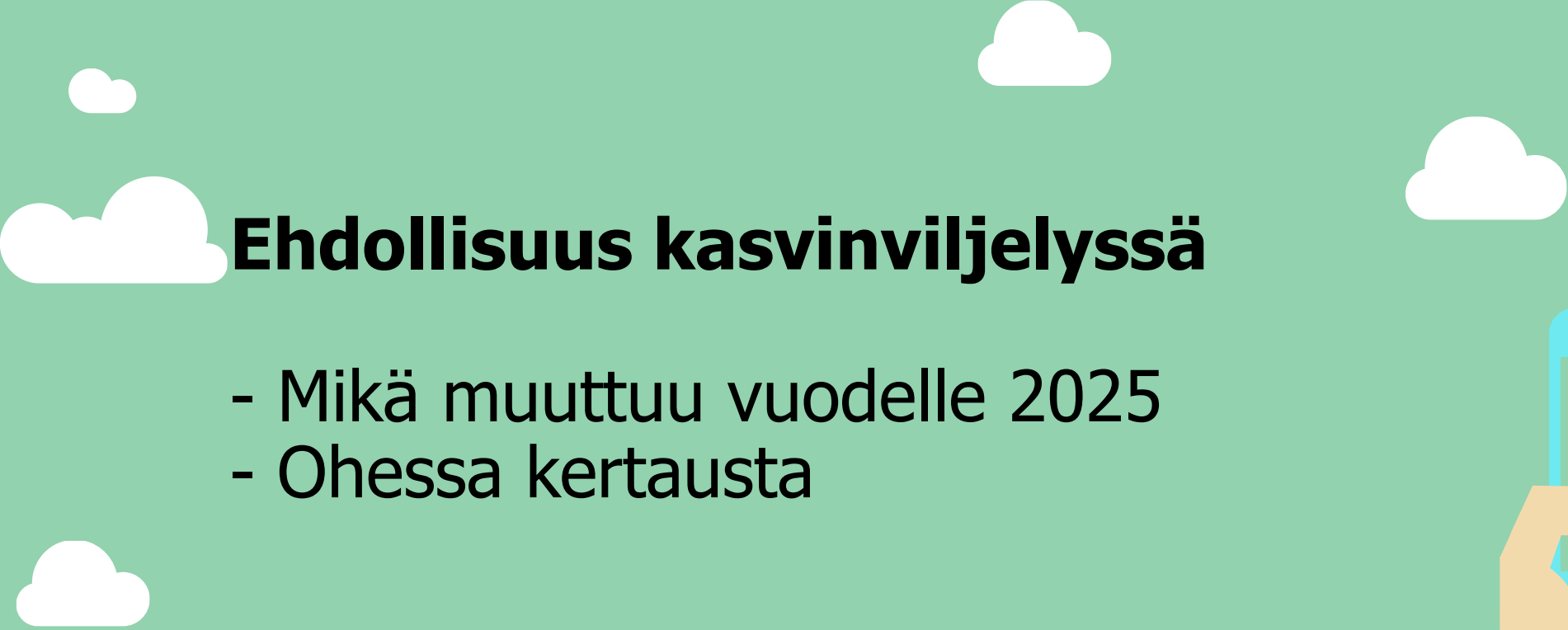
- Osa ehdollisuuden kokonaisuutta → koskee kaikkia viljelijöitä, jotka saavat EU:n pinta-ala- tai eläinperusteisia tukia ja jotka toimivat työnantajina.
 - Samat EU:n viljelijätuet kuin ehdollisuudessa on tähän astikin ollut.
 - Ei vähimmäiskokoa maatilalle.
 - Sovelletaan tuenhakijan maataloustoimintaan tai viljelijän hallinnoimiin aloihin, jotka sijaitsevat saman jäsenvaltion alueella.
- Työsuhde määritellään työsuhteen tunnusmerkkien kautta. Ne voivat täyttyä myös perheenjäsenen kohdalla, [lisätietoja Työsuojeluhallinnon verkkosivulla](#) (tyosuojelu.fi).
- Yhteisen työpaikan periaatteet velvoittavat huomioimaan työturvallisuusasioista tiedottamisen myös tilan ulkopuolisille työntekijöille (vuokratyövoima, lomittajat yms.). [Lisätietoja Työturvallisuuskeskuksen sivuilla](#) (ttk.fi).
- [Ehdollisuudesta Ruokaviraston sivuilla](#) (ruokavirasto.fi), mm. sosiaalisen ehdollisuuden usein kysytyt kysymykset.

Sosiaalisen ehdollisuuden valvonta ja seuraamusprosessi.

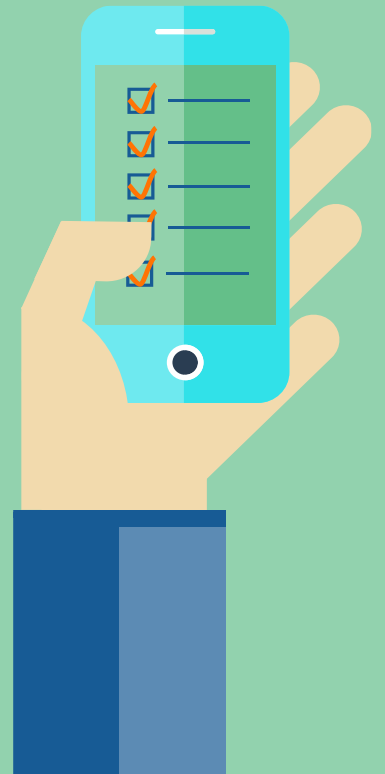
Neuvontaa ja opastusta

- Työsopimus- ja työturvallisuusasioissa on jo valmiiksi saatavilla neuvontaa eri tahoilta.
- Työsuojeluhallinto.
 - <https://tyosuojelu.fi/etusivu>
- Materiaalia maatalouden työturvallisuudesta Työturvallisuuskeskuksen sivuilla.
 - <https://ttk.fi/tyoturvallisuus/toimialakohtaista-tietoa/maatalousalat/maatalouden-tyoturvallisuus/>
- Maaseudun työnantajaliitto (neuvontaa jäsenille).
 - <https://tyonantajat.fi/>
- Neuvo-neuvojissa on myös neuvojia, jotka voivat antaa neuvontaa myös sosiaalisesta ehdollisuudesta. Lue lisää Ruokaviraston sivuilta.
 - <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/neuvontakorvaus/sosiaalinen-ehdollisuus/>

Ehdollisuus kasvinviljelyssä

- Mikä muuttuu vuodelle 2025
- Ohessa kertausta

Maatalousmaan erilaiset luokittelut

EU-luokitus

- Peltoala
 - Kasvien tuotantoa varten viljeltyä maata tai viljelyyn käytettävissä olevaa kesantomaata.
- Pysyvät kasvit
 - Viljelykiertoon kuulumattomat kasvit, joista saadaan toistuvia satoja.
- Pysyvä nurmi
 - Heinä- ja nurmirehukasvien viljelyyn käytettävä ala, joka on ollut nurmea vähintään 5 vuotta.

Kansalliset maankäyttölajit

- Pelto
 - Alue, jolla viljellään kylvettyjä tai istutettuja pelto- tai puutarhakasveja.
 - Kesannot ja nurmet, jotka ovat viljelykierron piirissä.
- Luonnonlaidun ja –niitty
 - Puuton tai vähäpuustoinen alue, jota käytetään laitumena tai jota hoidetaan luonnonniittynä.

Pysyvät nurmet, nurmivuosien laskenta muuttuu

- Pysyvää nurmea on maa, jota käytetään heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien kasvattamiseen joko luontaisella tavalla (itseuudistuva) tai viljelemällä (kylvämällä), ja joka ei ole kuulunut tilan viljelykiertoon vähintään viiteen vuoteen.
- Euroopan komissio tarkensi kesällä 2024, että pysyvää nurmea ei kerrytä sellaiset alat, joilla tuotanto on pääsääntöisesti kielletty.
- **Jatkossa nurmivuosia kerryttäviä heinä- ja nurmirehukasveja ovat myös:**
 - ympäristökorvauksen turvepeltojen nurmet.
 - ekojärjestelmän viherlannoitusnurmi.
 - Luonnonhoitonurmi.
- Nurmivuodet jäädyttävänä kasvina jatkaa edelleen suojavyöhyke.

Esimerkkejä nurmivuosien laskennasta

- Alalla oli vuonna 2024 nurmivuosia viisi ja se ilmoitettiin peltotukien haussa luonnonhoitonurmena.
 - Vuonna 2025 ala ilmoitetaan luonnonhoitonurmena
→ Muuttuu pysyväksi nurmeksi.
- Alalla oli vuonna 2024 nurmivuosia neljä ja se ilmoitettiin peltotukien haussa luonnonhoitonurmena.
 - Vuonna 2025 ala ilmoitetaan luonnonhoitonurmena
→ Viides nurmivuosi.
- Alalla oli vuonna 2015 nurmivuosia viisi ja se ilmoitettiin 2015-2022 ympäristökorvauksen suojavyöhykenurmena ja vuodesta 2023 alkaen luonnonhoitonurmena.
 - Vuonna 2025 ala ilmoitetaan luonnonhoitonurmena.
→ Muuttuu pysyväksi nurmeksi.

Vähimmäismaanpeite (33 %), kesannot, tuottamaton ala, lantapoikkeus

- Vähimmäismaanpeitteen säilytysaika on muuttunut, aiemmin 31.10.–15.3.
→ 2024/2025 talvesta alkaen 31.10.–31.12.
- Avokesannon perusteisiin on lisätty pieni täsmennys
→ Kasvulohko voi olla avokesantoa erityisestä ja **lyhytaikaisesta** syystä.
- Lantapoikkeusta jatketaan vuodella 31.12.2026 saakka.
- Tuottamattoman alan vaatimus on poistunut, koskee A-alueen tiloja.
 - Luopumisen mahdollisti ekojärjestelmän puolella oleva tukitoimi, jolla tuetaan monimuotoisuutta.

Turvemaita koskevat ehdot tulevat voimaan vuoden 2025 alusta alkaen

- Turvemailla sijaitsevat **pysyvät nurmet** saa kyntää vain kerran neljässä vuodessa.
 - Vuodesta 2023 alkaen raivaamalla tai muutoin maatalousmaaksi otettuja turve- ja muita aloja koskee vaatimus nurmikasvustosta.
 - Vaatimus koskee myös luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia viljelijöitä.
- Turvemailla ei saa tehdä seuraavia toimenpiteitä:
 - Ottaa maa-ainesta maatalousmaalta, joka on turvemaata.
 - Polttaa turvemaalla olevaa kasvustoa.
 - Kaivaa uusia avo-ojia turvemaalle.
 - Avo-ojien kaivuu on kuitenkin sallittua silloin, jos kaivuu liittyy rakennettavan kosteikon perustamiseen tai useita maanomistajia koskevaan peruskuivatus- tai tilusjärjestelyhankkeeseen.

Turvemaiden vaatimukset eivät koske

- Turvemaata koskevat vaatimukset eivät koske **vuonna 2025** maatalousmaata, jonka osalta tuenhakija osoittaa maanäytteellä, että kyse ei ole turvemaasta.
 - Peruslohko katsotaan turvemaaksi, jos kaikkien maanäytteiden maalaji on turve → silloin vaatimukset koskevat koko lohkoa.
 - Näytteenotto on samanlainen kuin ympäristökorvauksen viljavuusanalyysin näytteenotto.
- Huom! Ympäristökorvauksessa turvepeltojen nurmet –toimenpide jossa omat ehdollisuutta tiukemmat ehdot.

Viljelyn monipuolistaminen ja viljelykierto

- Viljelyn monipuolistamisen vaatimus tulee vaihtoehtoiseksi vaatimukseksi viljelykiertovaatimukselle.
 - **Viljelykierto** = vuosittainen ja monivuotinen vaatimus.
 - **Viljelyn monipuolistaminen** = vuosittainen vaatimus.
- Jos tuenhakijaa koskee viljelykiertovaatimus, ehdon voi täyttää viljelyn monipuolistamisvaatimuksella.
- Monivuotisen viljelykierron ensimmäinen toteutumisvuosi muuttuu → toteuduttava ensimmäisen kerran vuonna 2026.

Vuosittainen viljelykiertovaatimus

- Koskee pääsääntöisesti kaikkia tiloja (poikkeukset myöhemmin).
- Yksivuotisen viljelykasvin pitää vaihtua hallinnassa olevalla peltoalla vuosittain vähintään 33 % alalla.
- Vuoden 2025 peltoalaa verrataan samalla peltoalalla 2024 ilmoitettuihin yksivuotisiin kasveihin.
- Peltolohkojen hallinnan muutokset eivät vaikuta viljelykiertovaatimukseen.
 - Uusilta hallintaan tulevilta lohkoilta selvitettävä edellisen vuoden kasvit.

Monivuotinen viljelykierto

- Viljellä voi samaa yksivuotista kasvia samalla alalla enintään kolme vuotta peräkkäin.
- Monivuotisen viljelykierron toteuduttava ensimmäisen kerran 2026 (huomioidaan 2023–2026).
- Huom! Koskee myös puhdaskauraa.
- Taulukossa monivuotinen viljelykierto täyttyy 2026, yksivuotinen ei.

Vuosi	Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3
2023	Vehnä	Vehnä	Vehnä
2024	Kaura	Vehnä	Vehnä
2025	Kaura	Kaura	Vehnä
2026	Kaura	Kaura	Kaura

Taulukko ehdollisuuden opas 2025.

Välikasvi viljelykierrossa

- Välikasvi on satokasvin lisäksi samana vuonna kasvava toissijainen kasvi, joka muodostaa kasvuston.
- Kylvettävä 31.8 mennessä ja säilytettävä 31.10 asti.
- Kerääjäkasvi on eri asia kuin välikasvi, molempia ei voi olla samaan aikaan samalla alalla.
- Edellisen vuoden viljelykasviksi katsotaan pääkasvin sijaan välikasvi, jos ilmoittaa välikasvin kasvulohkolle.
 - Jos kylvää ja ilmoittaa kasvulohkolle 2025, huomioidaan 2026.
 - **Huom. Muutos!: Välikasvi täyttää vain vuosittaista viljelykiertovaatimusta.**
 - Välikasvia EI huomioida monivuotisessa viljelykierrossa.

Viljelyn monipuolistaminen vaihtoehdoksi 2025

- Korvaa viljelykierron, vuosittain toteuduttava viljelykierto tai monipuolistaminen.
- Toteutumista seurataan pinta-alojen kautta, voi vaihtua muutosaikana.
- Jos tilan peltoala on
 - 10–30 hehtaaria, on alalla viljeltävä vähintään kahta eri viljelykasvia. Viljeltävän pääkasvin osuus saa tällöin olla enintään 75 prosenttia kyseisestä peltoalasta.
 - yli 30 hehtaaria, on alalla viljeltävä vähintään kolmea eri viljelykasvia. Pääkasvin osuus saa tällöin olla enintään 75 prosenttia peltoalasta, ja kahden pääkasvin yhteenlaskettu osuus saa olla enintään 95 prosenttia peltoalasta.
- Viljelyn monipuolistamisessa 2025 eri kasveiksi luettavien kasvien lista löytyy Ruokaviraston sivuilta [ehdollisuuden oppaasta](https://ruokavirasto.fi/ehdollisuuden-oppaasta) (ruokavirasto.fi).

Viljelyn monipuolistaminen tai viljelykierto ei koske

- Tiloja, joilla:
 - yli 75 % tilan *peltoalasta* on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä.
 - yli 75 % tilan *maatalousmaasta* on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä.
 - tilan *peltoala* on enintään 10 hehtaaria.
 - tilan maatalousmaa on luonnonmukaisessa tuotannossa.

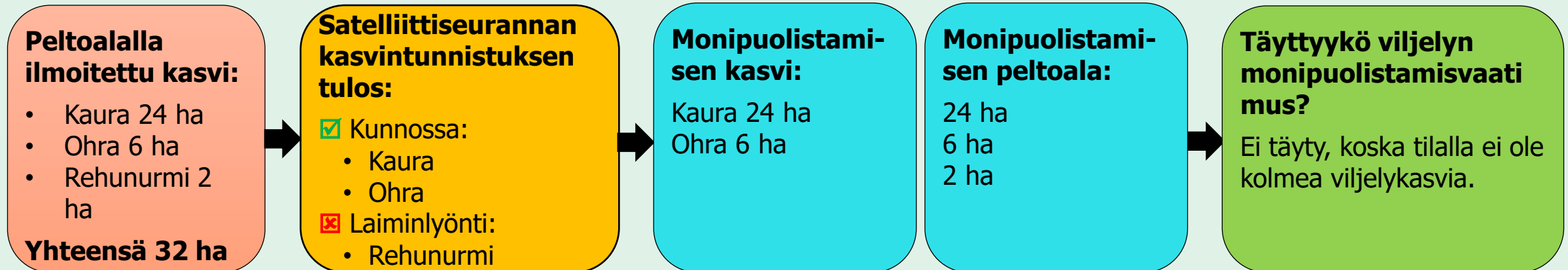
Viljelykiertovaatimus ei koske seuraavia aloja

- Monivuotisia viljelykasveja, heinä- ja nurmirehukasveja, kesantoja, perunaa, porkkanaa, sokerijuurikasta, keräkaaleja, sipuleita, puna- ja keltajuurikasta.
- Puhdaskauran tuotantoalaa.
 - Oltava tuotantosopimus jalostavan teollisuuden kanssa.
 - Sopimus toimitettava maaseutuelinkeinoviranomaiselle.
 - Ilman sopimusta puhdaskaura on viljelykierrossa tavallinen kaura.
 - Sopimuksen voi toimittaa Vipun kautta tukihakemuksen yhteydessä.

Esimerkki 1: Viljelyn monipuolistaminen ja satelliittiseurannan kasvintunnistuksen havainnot

- Tuenhakija saa satelliittiseurannan selvityspyynnön peltoalan kasvista. Hän ei vastaa selvityspyyntöön ja kasvintunnistuksen tulos jää voimaan.

→ Tuenhakijan ilmoittamaa peltoalan viljelykasvia ei huomioida tarkasteltaessa monipuolistamisvaatimuksen täyttymistä, mutta ala lasketaan mukaan kokonaisalaan, jolla vaatimusta tulisi toteuttaa.

Esimerkki 2: Viljelykierto ja satelliittiseurannan kasvintunnistuksen havainnot

- Tuenhakija saa satelliittiseurannan selvityspyynnön viljelykasvista. Hän ei vastaa selvityspyyntöön ja kasvintunnistuksen tulos jää voimaan.
- ➔ Tuenhakijan ilmoittamaa viljelykasvia ei huomioida tarkasteltaessa viljelykiertovaatimuksen täyttymistä, mutta ala lasketaan mukaan kokonaisalaan, jolla vaatimusta tulisi toteuttaa.

Ilmoitettu kasvi vuonna 2024:

- Lohko 1: Kaura 24 ha
- Lohko 2: Ohra 6 ha
- Lohko 3: Rypsi 2 ha

Yhteensä 32 ha

Ilmoitettu kasvi vuonna 2025:

- Lohko 1: Vehnä 24 ha
- Lohko 2: Ruis 6 ha
- Lohko 3: Peruna 2 ha

Yhteensä 32 ha

Satelliittiseurannan kasvintunnistuksen tulos:

- ☑ Kunnossa:
 - ruis
 - peruna
- ☒ Laiminlyönti:
 - vehnä

Vuoden 2024 yksivuotisten kasvien ala, josta 33 %:lla kasvin vaihduttava:

- 32 ha

Viljelykierrossa kasvi vaihtunut:

- Ruis 6 ha
- Peruna 2 ha

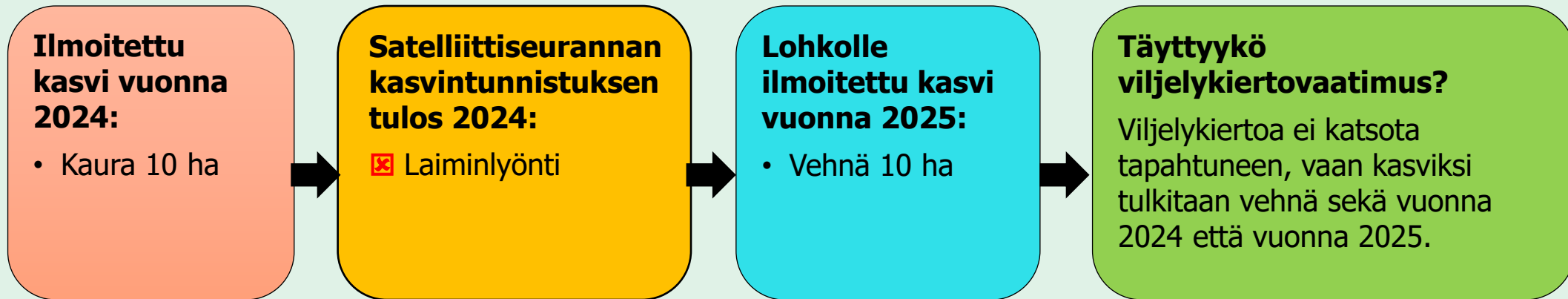
Täyttyykö viljelykiertovaatimus? Ei täyty.

1 yksivuotinen viljelykasvi on vaihtunut vain 25 %:lla alasta:

$$\frac{8 \text{ ha} \times 100}{32 \text{ ha}} = 25 \%$$

Esimerkki 3. Viljelykierto ja satelliittiseurannan kasvintunnistuksen havainnot

- Tuenhakija sai satelliittiseurannan selvityspyynnön viljelykasvista viime vuonna. Selvityspyynnön tulos jäi laiminlyönniksi. Tuenhakija ilmoittaa alalle tänä vuonna yksivuotisen viljelykasvin.
- ➔ Riippumatta siitä, mitä alalla kasvoi viime vuonna, viljelykiertoa ja kasvin vaihtoa ei katsota tapahtuneen.

Ehdollisuus ja 10 hehtaarin raja 2025

- Tuenhakijat, joilla on enintään 10 hehtaaria maatalousmaata, on vapautettu ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista.
- Vuonna 2024 tilat olivat vielä mukana valvonnassa, koska asetusmuutos tuli kesken vuotta ja valvontaotannat oli jo osittain tehty.
 - Kooltaan enintään 10 hehtaarin tiloille ei kuitenkaan aiheudu seuraamuksia vuonna 2024 tapahtuneista laiminlyönneistä.
- Ennen vuotta 2024 tapahtuneiden laiminlyöntien seuraamukset vähennetään myös enintään 10 hehtaarin tiloilta.
- Poikkeus ei koske sosiaalista ehdollisuutta.

Kesantojen hoito ja maataloustoiminta

- Viherkesannon alasta yli 50 % heinä- ja nurmirehukasveja.
 - Ei voi ilmoittaa riistakasveilla kasvavaa kasvustoa viherkesantona.
 - Riistakasveilla kylvetyt kasvustot ilmoitettava Ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvina, -riista tai yksivuotisena seoskasvustona.
- Toisen vuoden tai vanhempi viherkesanto on niitettävä viimeistään 15.9.
- Jos lohkolla on avokesanto vaikean rikkakasvitilanteen takia, voi käyttää kasvinsuojeluaineita rikkakasvien torjuntaan.
 - Avokesannointi vaatii aina perusteen, kts. ehdollisuuden opas.

Suojakaista

- Tarve vesistöjen varsilla olevilla peruslohkoilla.
- Vipu-palvelusta voi tarkistaa lohkot, jotka sijaitsevat vesistöjen varrella.
- Kasvipeitteinen, muokkaamaton ja vähintään 3 m leveä.
- Perustaminen monivuotisilla nurmikasveilla.
- Saa perustaa kylvämällä suojaviljaan.
 - Huom! Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä.
- Suojakaistalla ei hyväksytä pajukkoa, vadelmaa tai muutakaan puuvartista kasvustoa.
- Suojakaista on yksi eniten seuraamuksia aiheuttava ehdollisuuden vaatimuksista.

KIITOS !

hannu.heinamaa@ely-keskus.fi
puh. 0295 025 8368